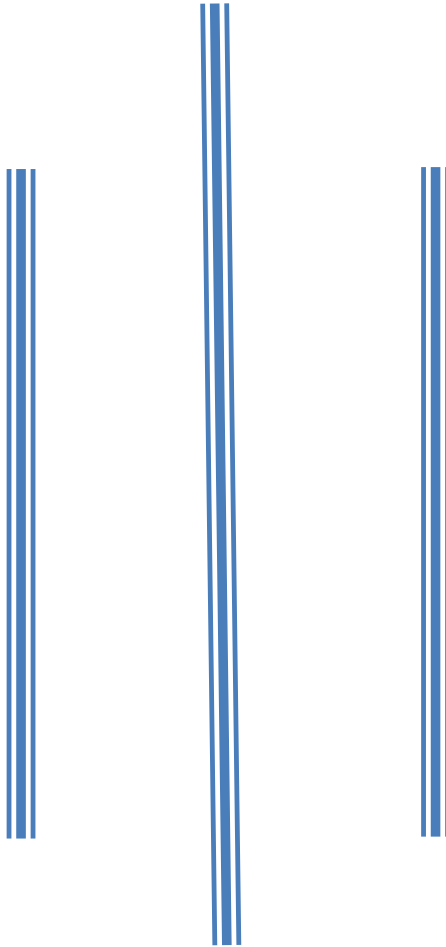

अध्यक्ष श्री राजकुमार मल्लले गाउँ सभामा प्रस्तुत गर्नुभएको आर्थिक वर्ष
२०७८/०७९ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

राक्सिराड गाउँ कार्यपालिका

१० असार २०७८

श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू तथा
गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु,

नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र स्वाभिमानलाई अक्षुण्ण राखी नेपालको संविधानद्वारा नेपाललाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यको रूपमा स्थापित गरेसँगै राक्सिराडवासी जनताको चाहना र प्रयासबाट एक स्थानीय तहको रूपमा राक्सिराड गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । राक्सिराड गाउँपालिकावासीको सार्वभौम अधिकार, स्वायत्तता र स्वशासनको अधिकारलाई आत्मसात् गर्दै, गाउँपालिकाको अस्तित्व र समग्र हितका लागि सार्वभौमसत्ता सम्पन्न स्थानीय नागरिकहरुको हक अधिकारको सम्मान गर्दै, समाजमा रहेका सबैप्रकारका विभेद र उत्पीडनको अन्त्य एवं बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त राक्सिराड गाउँपालिकाको विशेषतालाई आत्मसात् गरी विविधताबीचको एकता, सामाजिक सांस्कृतिक ऐक्यबद्धता, सहिष्णुता र सद्भावलाई संरक्षण एवं प्रवर्धन गर्न, आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न, समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्पका साथ जनमुखी, पारदर्शी, स्वच्छ र जनउत्तरदायी प्रशासनको सुनिश्चितता गर्दै राक्सिराड गाउँपालिकालाई समृद्ध, वैभवशाली, आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्य र अनुकरणीय नमूना स्थानीय तहको रूपमा स्थापित गर्ने दिशामा गाउँ कार्यपालिका अगाडि बठिरहेको छ ।

आज सम्वत् २०७८ साल असार १० गते म यस गाउँपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय राक्सिराड गाउँ सभामा गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित महसुस गरेको छु । यस गौरवपूर्ण क्षणमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका खातिर विभिन्न कालखण्डमा भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन तथा घटनाहरुमा बलिदानी पूर्ण जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

श्री गाउँपालिकाको उपाध्यक्षज्यू तथा
गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु

अब म राक्सिराड गाउँपालिकाको आगामी वर्षको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. नेपालको संविधान बमोजिम केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारबीच समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्तका आधारमा “कृषि, विद्युत, पर्यटन र पूर्वाधार, राक्सिराड विकासका चार आधार” को महान अभियानलाई सार्थकता प्रदान गर्ने दिशा तर्फ सम्पूर्ण विकास निर्माणका क्रियाकलापहरु अगाडी वढाइनेछ । स्थानीय जनतालाई “प्रभावकारी स्थानीय सरकार” को अनुभूति गराउन सरकारी निकायको पहुँच तथा संस्थागत सबलीकरणमा जोड दिइनेछ । आगामी आर्थिक वर्षलाई “समृद्ध र सुन्दर राक्सिराड” निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्ने वर्षको रूपमा लिइनेछ ।
२. तीनै तहका सरकार, सरकारी तथा गैर सरकारी संस्था लगायत समुदायस्तरमा साभेदारी गरी विश्वव्यापी महामारीको रूपमा देखा परेको कोरोना (COVID-19) को संक्रमणलाई रोकथाम तथा न्यूनीकरण गर्न अधिकतम प्रयास गरिनेछ । कोरोनाका कारण रोजगारी गुमाएका स्थानीय युवालाई लक्षित गरी युवा वर्गमाभ स्वरोजगारका अवसरहरु सृजना गर्न अध्यक्ष रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम लाई अभि व्यापक रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास

३. जनताले अनुभूती गर्न सक्ने गरी विकासका प्रतिफल प्राप्त हुने खालका रणनीतिकरूपले महत्वपूर्ण र स्थायी संरचना विकास हुने खालका योजना तर्जुमा एवं प्राप्त स्रोतको एकीकृतरूपमा परिचालन गरी विकासका स्थानीय गौरवका ठूला एवं बहुवर्षीय आयोजनाहरू सञ्चालनमा विशेष जोड दिइने छ ।
४. राक्सिराड गाउँपालिकाको योजनावद्ध रूपमा सबै क्षेत्रको सन्तुलित विकासका लागि चालु आर्थिक वर्षमा तयार गरिएको पञ्चवर्षीय विकास योजना र क्षेत्रगत विकास योजना अनुरूपका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
५. गाउँ कार्यपालिकाको केन्द्रीय प्रशासकीय भवन तथा वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई संघीय तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा तीव्रता दिइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधारको विकास, सम्भार र सञ्चालनको उचित व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. सुगम राक्सिराडको पहिचान बनाउन राजधानी एवं जिल्ला सदरमुकाम र राष्ट्रिय राजमार्गबाट गाउँपालिकाको केन्द्र जोड्ने सडकलाई कालो पत्रे गरिनेछ । “केन्द्रबाट वडा जोड्ने मुल सडक” लाई स्तरोन्नती गरी ग्रामिण सडक सञ्जालको स्तरोन्नती मार्फत जनताको दैनिक जीवनशैलीमा सुधार गरिनेछ ।
७. विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भएका पक्क पुलहरू संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा बहुवर्षीय आयोजनाको रूपमा निर्माण कार्यरम्भ गरिनेछ । साथै, आवश्यक स्थानहरूमा भोलुङ्गे पुल निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।
८. फुटकर र टुक्रे योजनाहरूलाई न्यूनीकरण गरी ठूला र प्रभावयोग्य आयोजनाहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ । विकासको अभियानमा निजी, गैरसरकारी र सहकारी क्षेत्रलाई सक्रिय बनाउन सहभागितामूलक योजना निर्माण र कार्यान्वयनको प्रणाली विकास गरिनेछ । स्थानीय समुदायहरूको सहभागिता र योगदानमा आधारित विकासका पद्धतिहरू अंगीकार गरिनेछ ।
९. राक्सिराड गाउँपालिकाको लागि केन्द्रीय विद्युत लाइन जडानको कार्य प्रारम्भ भइसकेको हुँदा सबै टोल वस्तीमा रहेका घरधुरीलाई राष्ट्रिय विद्युतीकरण अन्तर्गत विद्युत सेवामा पहुँच स्थापित गर्न “चेपाडलाई विजुली” कार्यक्रमलाई मूर्तता दिइनेछ ।
१०. केन्द्रीय विद्युत लाइन जडान नभएका दुरदराजका वस्ती तथा गाउँहरूमा लघु जलविद्युत आयोजना तथा सौर्य उर्जा प्रणाली कार्यान्वयन गरिनेछ ।
११. कृषियोग्य भूमी र ग्रामीण शहरीकरणलाई व्यवस्थित गर्न तर्जुमा गरिएको गाउँपालिकास्तरीय भू-उपयोग नीति कार्यान्वयन मार्फत भूमिको खण्डीकरण रोकी कृषि भूमीको चक्काबन्दी गरिनेछ । साथै, सहरी विकास तथा एकीकृत बस्ती विकास मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१२. टोलटोलमा रहेका परम्परागत खानेपानीका स्रोतहरूलाई एकीकृत गरी हरेक घरधुरीमा खानेपानीको सुविधा पुर्याउन खानेपानी वितरण प्रणालीको विस्तृत सर्भेक्षण गरी शहरोन्मुख क्षेत्रहरूमा “एक घर एक धारा” को अवधारणा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

आर्थिक विकास : कृषि, पशुपंक्षी, उद्योग तथा वित्तीय क्षेत्र

श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु

१३. विपन्न चेपाङ्ग, तामाङ्ग लगायत दलित समुदायलाई खाद्य तथा पोषणमा पहुँच सुनिश्चित गर्न चालु आर्थिक वर्षमा तर्जुमा गरिएको खाद्य तथा पोषण सुरक्षा योजना लाई पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१४. कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको साभेदारीमा साना एवं आवश्यकता अनुसार ठूला सिंचाई आयोजनाहरु निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
१५. स्थानीय कृषि उत्पादनलाई संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्न गाउँपालिका स्तरमा एक खाद्य सुरक्षा बैंक सञ्चालन गरिनेछ ।
१६. कृषि क्षेत्रमा युवा सहभागिता अभिवृद्धि गर्न कृषि ऋणमा व्याज अनुदान कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१७. कृषि क्षेत्रप्रति युवा पुस्ताको आकर्षण बढाउन अध्यक्ष किसान लागनी कोष कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१८. मौरीपालन, फलफूल खेती, अलैची, कफी तथा चिया खेती, मसला वालि जस्ता नगदे बाली र बेमौसमी तरकारी खेतीको प्रवर्द्धन र विकासका लागि कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र जोन तथा पकेट क्षेत्रको व्यवस्था गरी कृषिको आधुनिकीकरण, बैज्ञानीकरण र बजारीकरण गरिनेछ ।
१९. धान, गहुँ, आलु र तेलहन, दलहन बालीहरुका लागि सिंचाइको व्यवस्था गरी उत्पादन वृद्धि गर्ने साथै बाली तथा पशु विमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२०. पशु स्वास्थ्य र मानव स्वास्थ्यबीचको अन्तरसम्बन्धलाई ध्यानमा राखी समुदायस्तरमै पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा विस्तार गरिनेछ ।
२१. सहकारी क्षेत्रलाई गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको क्षेत्रमा क्रियाशिल गराउन सहकारीहरुको नियमन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी र नीतिगत पूर्वाधार तयार गर्ने, सहकारी संस्थाहरुको क्षमता विकास गरी थप पारदर्शी र व्यवसायिक बनाउने सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछन । साथै, सहकारीसँग समन्वय गरी परम्परागत रुपमा रहेको चोके, ह्याके व्याज लगायतका सामन्ती प्रथाको अन्य गरिनेछ ।
२२. उद्देश्य मिल्ने सहकारी संस्थाहरुलाई मर्जर गर्दै सहकारी संस्थाहरुको व्यवस्थापन क्षेत्रमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ । साथै, मर्ज भएका सहकारीहरुको व्यवसाय करमा छुट दिइनेछ ।
२३. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बैंक तथा वित्तिय संस्थाको विकास मार्फत जनतालाई नजिकबाट वित्तिय सेवा, लघु वित्त, लघु कर्जा, सामुहिक ऋणको सुविधा मार्फत स्वरोजगार एवं पेशाको आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण गर्दै लगिनेछ ।
२४. उपभोक्ताहरुको अधिकार र हीतलाई सम्मान गर्दै बजार अनुगमन तथा गुणस्तर परीक्षण मार्फत सुरक्षित उपभोगलाई सुनिश्चित गर्न पहल गरिनेछ ।
२५. साना, घरेलु तथा परम्परागत उद्योग व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न दर्ता तथा नवीकरण दस्तुरमा छुट दिइनेछ ।

२६. स्थानीय सीपलाई आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्न तथा स्थानीय सीपमा आधारित श्रममूलक घरेलु तथा साना उद्यमीलाई प्रोत्साहन गर्न उद्यमशील कर्जामा व्याज अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२७. खैराडको गैजुराड तथा सरिखेतको चमेरे गुफा र जलपरी भरना तथा लाल पार्कलाई पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको सूचीमा सूचीकृत गर्न पहल गरिनेछ । साथै, गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पुरातात्विक सम्पदाहरूको विकास र संरक्षणका लागि अन्तर सरकारी सहकार्यबाट समेत संरक्षणात्मक, प्रवर्धनात्मक र विकासात्मक कार्यहरू गरिनेछ ।
२८. चमेरे गुफा, जलपरी भरना, भिम्वुङ्ग, पाइराङ्ग, किन्दराङ्ग, बुढा महादेव गुफा, गुप्तेश्वरी गुफा, शंकरे गुफा, तर्सिकोट, रानीपोखरी, दुईचोकडाँडा, न्याउरी दरबार, चेपाङ्ग राजारानीको दरबारको भग्नावशेषको तौतालाङ्ग, प्वाकल गुफा, लुडलुडेडाँडा दरबार, भुक्टी डाँडा, औरा डाँडा, लालिगुरास पार्क, भिमचुली माताचुली भ्यूटार, सरस्वती ओडार, काम्लेको चमेरे गुफा, इन्द्रुङ्ग, लंका, रामलक्ष्मण दरबार, दाराङ्ग, सुरुङ्गे डाँडा, ढाकिवाङ्ग, महाभरत गुफा, चुरीडाँडा भ्यू टावर, सिलिङ्गे भ्यू टावर लगायत अन्य पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गर्न विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।
३०. तामा, जस्ता, फलाम, चुनदुङ्ग, शिशा खानी लगायतका अन्य खानी तथा खनिजजन्य पदार्थको उत्खनन् गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारसँग पहल गरिनेछ ।

स्वास्थ्य, शिक्षा, बालबालिका, समावेशीकरण र सांस्कृतिक विकास

३१. विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिरहेको कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमण रोकथाम तथा न्यूनीकरण गर्नको लागि समुदायस्तरमा स्वास्थ्य सचेतनाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै, कोरोना संक्रमित व्यक्तिको उपचार गर्न सञ्चालित कोभिड अस्पताललाई आवश्यक साधन, श्रोत, औषधि, उपकरणको व्यवस्थापन गरी थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
३२. कोरोना रोकथाम तथा न्यूनीकरणको लागि शिक्षक, विद्यार्थी, अविभावक लागयत सबै पेशा, व्यवसायमा संलग्न पेशाकर्मी र आम राक्सिराडवासीलाई कोरोना विरुद्धको पूर्ण खोपको सुनिश्चितता गर्न संघीय सरकारसँग पहल गरिनेछ ।
३३. स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवाहरूको स्तरीकरण र विकास गरी संघीय सरकारको नीति अनुरूप चिकित्सक सहितको १० शैयाको अस्पताल निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ । साथै, स्थानीय जनतामा गुणात्मक स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार गर्न विशेषज्ञसहितको स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३४. पूर्ण खोपको सुनिश्चितता जस्ता मानव स्वास्थ्यसँग प्रत्यक्ष जोडिएका विषयवस्तुहरूलाई सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यक्रमहरू मार्फत अभियानको रुप दिई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ । राक्सिराड गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका स्वास्थ्यचौकी एवं स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नती गरी आकस्मिक र अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउन पहल गरिनेछ ।
३५. बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी आमाको पोषण अवस्थाको लेखाजोखा, नियमन, कुपोषण उपचार लगायत मातृ शिशु सुरक्षाको लागि पोषण प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र महामारी फैलाउन सक्ने रोगहरूको निगरानी र नियन्त्रणको लागि निरोधात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

३६. परिवार नियोजन, प्रसुती सम्बन्धी सेवा, स्त्रीरोग सम्बन्धी स्वास्थ्य सेवाको विस्तार र स्वास्थ्य सेवामा नागरिकहरुको पहुँच विस्तार गर्ने तथा आकस्मिक अवस्थामा उपचारको व्यवस्था गरिनेछ । साथै, एच.आई.भी. संक्रमितहरुलाई विशेष प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
३८. नेपाल सरकारको नीति अनुरूप अपांग, दीर्घरोगी तथा विपन्न नागरिकहरुलाई उपाध्यक्ष स्वास्थ्य बीमा अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै, प्यालिएटिभ केयरलाई प्रभावकारी बनाउन आमा बाउ वचाउ कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३९. ज्येष्ठ नागरिकहरुको अनुभवको आदानप्रदान गर्न तथा समाजमा वहाँहरुले पुऱ्याउनुभएको योगदानको कदर गर्नका लागि गाउँपालिकामा रहेका ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई सम्मान गरिनेछ ।
४०. “शिक्षा नै विकासको मूल आधार” भन्ने मान्यताका साथ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुको स्तरीकरण गरिनेछ ।
४१. “राक्सिराङ गाउँपालिकाको इच्छा, गुणस्तरीय प्राविधिक शिक्षा” कार्यक्रम अन्तर्गत प्राविधिक धार सञ्चालित विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि भौतिक तथा पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । साथै, गाउँपालिकामा प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न प्राविधिक छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४२. विद्यार्थी संख्या तथा भौगोलिक अनुकूलताको आधारमा विद्यालय मर्ज तथा शिक्षक दरवन्दी मिलान गरिनेछ । साथै, स्थानीय कला, संस्कृति, रहनसहन, कृषि उत्पादन जस्ता व्यवहारिक पक्ष समेटेर गैर सरकारी संस्थासँगको सहकार्यमा तयार गरिएको स्थानीय पाठ्यक्रम शैक्षिक सत्र २०७८ बाट कक्षा १ देखि ५ सम्म र शैक्षिक सत्र २०७९ बाट कक्षा ६ देखि ८ सम्म लागु गरिनेछ ।
४३. विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि लगायतका चेपाङ छात्रवृत्ति, वुहारी छात्रवृत्ति कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिदै विपन्न दलित छात्रछात्रालाई प्रोत्साहन गरी विद्यालय शिक्षाप्रति आकर्षण बढाइनेछ ।
४४. स्वास्थ्यका लागि खेलकुद भन्ने मान्यताका साथ गाउँपालिकास्तरीय खेलकुद तथा युवा लक्षित कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
४५. महिला, फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरु, दलित समुदाय, अल्पसंख्यक र सिमान्तकृत समुदायलाई समूहकृत गरी आय आर्जन सम्बन्धी व्यवसायिक सीप विकासका लागि उपाध्यक्ष उद्यमशील कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४६. एकल महिला, घरेलु हिंसा पीडित महिला र असहाय बालबालिकाहरुको सुरक्षा तथा संरक्षणको लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको साभेदारीमा सुरक्षित गृह सञ्चालन गरिनेछ ।
४७. बालबालिकाको संरक्षण र हितको लागि बाल संरक्षणात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । साथै, विद्यालयस्तरमा बाल क्लव गठन तथा परिचालन गर्दै बाल विवाह न्यूनीकरण गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
४८. गैर सरकारी संस्थाहरुसँगको साभेदारीमा महिला हिंसा, मानव बेचबिखन तथा बाल श्रम नियन्त्रणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु

४८. उच्च मूल्यका वनस्पति तथा जडिबुटी संरक्षण र उपयोगबाट आर्थिक आम्दानीको स्रोत वृद्धि गर्न योजनावद्ध रुपमा जडिबुटीजन्य वनस्पतिका वृक्ष रोपणमा जोड दिइनेछ ।
४९. वायो इन्जिनियरिङका माध्यमबाट **वातावरणमैत्री विकासलाई** प्रवर्द्धन गरिनेछ । प्राकृतिक श्रोत साधनको उपयोगलाई दीगो बनाउन संरक्षणात्मक कार्यलाई समेत सँगसँगै सञ्चालन गर्नुपर्ने बाध्यात्मक कानूनी व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गराइनेछ ।
५०. सामुदायिक वनको संरक्षणका लागि स्थानीय सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरुको नियमन, व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास गरी नयाँ र ठोस कार्ययोजना बनाउन सहजीकरण गर्ने र वन जंगल एव जंगली जीवजन्तुको संरक्षणसम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
५१. वातावरण संरक्षण र वनजंगल संरक्षण, कार्वन उत्सर्जन कटौती, कार्वन व्यापार तथा रेड (REDD) सम्बन्धमा समूदायको चेतना अभिवृद्धि गराउने र जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी यस गाउँपालिकालाई **हरित गाउँपालिका** बनाइनेछ ।
५२. सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसँग वन विकासको लागि रहेको बजेट परिचालन मार्फत वन विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
५३. फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि जैविक र अजैविक फोहोरको वर्गीकरण गरी सोही अनुरूप फोहोरलाई व्यवस्थापन गरी **सफा र स्वच्छ राक्सिराड** निर्माण गर्न फोहोर व्यवस्थापन केन्द्रको पहिचान तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५४. गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजनालाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरिनेछ । प्रत्येक वडामा विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित औजार, उपकरण तथा सामाग्रीहरुको जोहो गरिनेछ । विपद् सम्भावित क्षेत्रहरुको पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रहरुमा पूर्व सतर्कता र सजगता अपनाइनेछ । विपद्मा परेकाहरुको तत्काल उद्धार गर्न विपद् दस्ता तयार गरी उद्धार गरिएका पीडितलाई आश्रय दिनको लागि प्रत्येक वडामा विपद् भवन निर्माणलाई जोड दिइनेछ ।
५५. चट्याङ्ग प्रभावित क्षेत्रमा चट्याङ्ग न्यूनीकरणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक उपकरणहरु जडान गर्न पहल गरिनेछ ।
५६. जलचर, स्थलचरहरुको संरक्षणको लागि खोलामा करेन्ट लगाउने, विषादी प्रयोग गर्नेलाई कडा कारवाही गर्ने नीति लिइनेछ ।
५७. भुकम्पको क्षतिबाट पुनर्निर्माण हुन बाँकी निजी घर, विद्यालय, मठ मन्दिर, गुम्बा, चर्च लगायतका सार्वजनिक संरचनाको पुनःनिर्माणका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
५८. विपद्को देष्टिकोणले जोखिमयुक्त खरको छाना भएका घरको **खरको छानोलाई प्रतिस्थापन** गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

- श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू,
गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु
५९. नेपालको संविधानको अनुसूचि ८ बमोजिमका आफ्ना अधिकारक्षेत्रका विषयमा नीति तथा कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने प्रक्रियालाई तीव्रता दिइनेछ ।
६०. जनउत्तरदायी स्थानीय सरकारको अनुभूती गराउन स्थानीय प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम र व्यवसायिक बनाउँदै आर्थिक एवं वित्तीय सुशासनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । सूचना सम्प्रेषणको लागि सूचना प्रविधिको विकास तथा उपयोगबाट सर्वसाधारणको सूचनामा पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
६१. गाउँपालिकाका निर्वाचित जनप्रतिनिधि तथा न्यायिक समिति र मेलमिलापकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
६२. गाउँपालिका र वडाबाट प्रवाह हुने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी समग्र कार्यालयको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
६३. राक्सिराङ गाउँपालिकाका सबै वडामा सञ्चार सुविधाको सहज पहुँचको लागि टेलिफोन तथा इन्टरनेट सेवा विस्तारको लागि थप पहल गरिनेछ ।
६४. गाउँपालिकामा शान्ति व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्न हाल रहेका सुरक्षा निकायका कार्यालयहरुलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ । साथै, वडा नं १, २ र ३ को लागि तथा ६, ७ र ८ को लागि १/१ प्रहरी चौकी स्थापना गर्न थप पहल गरिनेछ ।
६५. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अत्यावश्यक एवं उपयोगी सेवाहरुलाई व्यवस्थित गर्दै विकासका ठोस कार्यक्रम मार्फत जनताको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक जीवनमा रुपान्तरण गरिनेछ ।
६६. अन्त्यमा, “कृषि, विद्युत, पर्यटन र पूर्वाधार, राक्सिराङ विकासको आधार” भन्ने हाम्रो महान अभियानमा प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रुपले साथ र सहयोग गर्नुहुने केन्द्र तथा प्रदेश सरकार, गाउँपालिका परिवार, राजनीतिक दलहरु, सहकारी संस्था, गैरसरकारी संघ संस्थाहरु, समाजसेवी तथा वुद्धिजिवीहरु, कर्मचारी लगायत सम्पूर्ण सहयोगी मनहरुलाई हृदयदेखि धन्यवाद दिदै आगामी दिनहरुमा पनि यस्तै साथ र सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ । धन्यवाद ।

प्रस्तुतकर्ता
राजकुमार मल्ल
अध्यक्ष